

Nova Pravda

GLASILO NARODNO-SOCIJALISTIČNE STRANKE.

Uredništvo:

Ljubljana, Stari trg št. 19. Telefon št. 359.

Izhaja dnevno

Posamezna številka velja 1 krono

Upravništvo: Ljubljana, Gradisce 7, levo. T. 77.

Naročnina: Mesečno 12 K. Inserati po dogovoru.

Volilci. Somišljeniki.

Vsi občutite težkoče današnjega našega gospodarskega in socialnega položaja. Deloma iz sebičnosti, deloma iz nezmožnosti nam naše dosedanje stranke niso pomagale iz neznosnih razmer.

Delavci in uradniki, javni in zasebni nameščenci, obrtniki — Vi vsi, ki Vam je pri srcu poštenost našega javnega življenja in hočete, da boste Vi in Vaši otroci doživeli boljše bodočnost udeležite se polnoštevilno

volilnega shoda

narodno-socialistične stranke

ki se vrši danes ob 8. uri zvečer v veliki dvorani hotela Union.

Poročajo ljubljanski kandidatje NSS.

Vsi na shod! Vsi na shod!

Dr. Tavčar — slamnati mož.

Ker so sprevideli mladini JDS, da so s svojo naduto domišljavostjo tako korenito zavozili da jih obsoja vse slovensko ljudstvo in da se celo ljubljanski trgovci, ki so bili vedno kader in steber liberalne garde, puntajo, so začeli prositi dr. Tavčarja naj prevzame kandidaturu v Ljubljani, da tako rešijo vsaj en mandat. Dr. Tavčar je že sit vseh političnih intrig ter je letos po letu, ko so ga mladini iz lastne stranke pikali ter zahrbtno napadali, izjavil: „Imam dosti, hočem miru, užil sem dovolj časti ter delal tudi dovo!“, še do prihodnjih občinskih volitev bom župan, potem pa ne maram ničesar več“. In govoril je opetovano, da se odtegne vsemu javnemu delovanju, ker je star in bolehen ter bo svoja zadnja leta posvetil pisateljevanju. Za te njegove izjave lahko navedemo priče vsak čas, priče iz najozjih krogov dr. Tavčarja.

Ker niso šli narodni socialisti mladim na lim, ko so jih vabili in ker so se pričeli puntati celo ljubljanski najzvestejši pristaši liberalne stranke, je izvrševalni odbor JDS pritiskal na vse načine na dr. Tavčarja naj prevzame kandidaturu. Dr. Tavčar se je upiral, njegovi domači so mu branili, prijatelji so mu odsvetovali, a slednjič je le privolil, da ne zmagajo klerikalci v Ljubljani, da kandidira vsaj pro forma, da vsaj mal, da tako reši potapljačo se liberalno ladjo.

Pa je res hudo kandidirati za stranko, ko sta streljala dr. Kramer v Belgradu in dr. Žerjav v Ljubljani take kozle, da se morali ljubljanski trgovci in drugi zvesti pristaši JDS opetovano protestirati ter pošiljati resolucije in deputacije na vlado v Ljubljani in v Belgrad, ki pa največkrat niso imele uspeha, ker domišljavi „učenosti“ dr. Brezigarja in tovaršev niso imponirali ugovor: trgovskih in obrtnih zbornic, raznih gremijev. Oni so živeli v vzvišeni domišljiji, da oni so državotvorni in da se morajo vse njih odredbe in naredbe a priori že upoštevati, a ugovori tr-

govskih in obrtni zbornic, gremijev ki so jim rezale te naredbe meso z živega, pa so le brezumni, netaktni ugovori državotvornosti. Vsako kritiko njih početja so razglašali za separatistične težnje za protidržavno gibanje.

Koliko so ti ljudje grešili s tem, so zbužali in netili s svojimi pogubnimi odredbami protisrbsko protibograjsko in celo protidržavno mržnjo.

In ti ljudje hočejo zopet h krmilu, ti ljudje dr. Žerjav, dr. Kukovec, dr. Brezigar, dr. Kramer itd., sami doktorji, cvet inteligence, sol Jugoslavije, kakor so se nazivali, hočejo s pomočjo dr. Tavčarja zopet do moči, s pomočjo tistega dr. Tavčarja, ki so ga prej tako blatili, ter tako grdo intrigali zoper njega. In zakaj? Poslušajte njegovega imena? Pravijo, saj za delo je itak bolan, bo moral itak vajeti nam prepuštili! Tako pravijo sedaj tisti o dr. Tavčarju, ter se zanašajo na njegova leta in na njegovo bolezen, ki se mu imajo vse zahvaliti ter komaj čakajo, da mu iztrgajo vajeti iz rok.

Dr. Tavčar pa star in otročji, kakor že je, ne sprevideva grde igre, ki jo igrajo z njim njegovi „mili prijatelji“, igra pajaca, ter se peha po volilnih shodih za druge, da ne zginijo s površja v pozabnost, kakor zaslužijo.

Ljubljanci pa niso tako kratkovidni, ter vedo, da se gre za politično moč liberalnih mladim, ki hočejo s pomočjo starinov preslepiti trgovce in obrtnike, hišne posestnike in javne uradnike, kateri so toliko in tolikokrat škripali z zobmi, ko so dr. Žerjavove in dr. Kramerjeve odredbe in naredbe jim kradle denar iz žepov za nič in prazen žep.

Trgovska in obrtna zbornica, vsi gremiji, uradniki, hišni posestniki in drugi vsi, vsi so protestirali proti krivični valutni reformi 1 : 4, ki je tričetrt našega premoženja žrtvovala neki namišljen „državotvornosti“. Vsi protesti strokovnjakov so bili za-

man, so bili bob v steno ob nadutosti in domišljavosti mladim. Saj ni čuda, če so imeli „učenjake“, kakor dr. Brezigarja!

Pomilujemo dr. Tavčarja, da se da tako izrabljati tem ljudem, a Ljubljanci ne gredo več na te limanice. Tudi če bi sel dr. Tavčar v Beograd v parlament, bo le marioneta v rokah pretkanih in častihlepnih mladim. Združimo torej vsi svoje glasove na listo odločnih delavnih mož, ki imajo srce za narod in potrebe vseh stanov, za kandidate Narodno-socialistične stranke, slamnatih in puhlih mož pa ne volimo. Ata Tavčar pa naj bo pomirjen, klerikalci tudi brez nje-ga ne bodo zmagali v Ljubljani. Zato poskrbimo že mi,

mi mladi strelici!

ki imamo čiste roke, odločno voljo in srce na pravem mestu, mi narodni socialisti.

Ljubljana bo napredna, res napredna, Ljubljana bo bela, tudi brez dr. Tavčarja in nadutih frakarjev! Ljubljana bo narodno socialistična!

Volilem v poduk.

Sedanji način volitve se v mnogih točkah znatno razlikuje od starih predpisov. Da naši volilci ne pridejo v zadrego ali pa celo ob svojo volilno pravico, prihodnjemo najvažnejša navodila za volitve dne 28. novembra, katerih naj se naši volilci strogo drže.

Kdo sme voliti?

Volilno pravico ima po zakonu vsak jugoslovanski državljan, ki je star 21 let in je vpisan v volilni imenik. Volilec mora izpolniti tri pogoje: 1. biti mora jugoslovanski državljan; 2. star mora biti 21 let in 3. vpisan mora biti v volilni imenik.

Kdor še ni jugoslovanski državljan, torej nima volilne pravice.

Kdor še ni star 21 let, nima volilne pravice.

Glavna točka je, da je volilec vpisan v volilni imenik. Kdor je vpisan v volilni imenik, ima na vsak način volilno pravico. Kdor ni vpisan nima volilne pravice.

Za volitve potrebni dokumenti.

Volilni zakon določa, da mora vsak volilec ko stopi v sobo, še predno glasuje, povedati volilni komisiji svoje ime, priimek in poklic, torej tako, kakor je vpisan v volilni imenik.

Komisija ali volilni odbor potem pogleda, če je volilec res vpisan. Če je vpisan, potem mora komisija ugotoviti, da je dotični volilec res tisti, ki je vpisan, to se pravi: komisija mora ugotoviti volilčevo identiteto. Identiteto dožene komisija na dva načina: 1. ali ga komisija pozna osebno, ali 2. komisija zahteva od volilca legitimacijo, s katero volilec dokaže, da je res tisti, za katerega se je javil.

Ker bodo naši nasprotniki skoro gotovo poskušali kratiti našim pristašem volilno pravico s tem, da jih ne bodo hoteli spoznati, zato je neobhodno potrebno, da prinese vsak volilec s seboj kako osebno izkaznico. Brez osebne izkaznice naj ne pride nihče na volišče, ako noče izgubiti volilne pravice.

Kakšni dokumenti so potrebni.

Posebni uradni izkaznice ni. Zato pa naj vsak volilec prinese s seboj vsaj enega izmed sledečih dokumentov: domovinski list, krstni list, poročni list, delavska knjižica, potni list, službeni dekret, obrtni list. Veljaven je vsak javni dokument. Kdor pa tega nima, naj si nemudoma poskrbi pri županstvu potrdilo, da je on res N. N. (ime), ki izvršuje poklic, (obrtni), kakor je to navedel za vpis v volilni imenik.

Nihče naj se ne zanaša, na to, da bo lahko volil brez vsakega dokumenta, češ, vsaj me poznajo. To ni res! Nam bodo delali ovire na vseh koncih in krajih, zato naj nihče ne pride

brez enega onih dokumentov na volišče, kakor smo jih zgoraj naštevali, oziroma naj si v zadnjem trenutku poskrbi izkaznico od župana!

Torej nihče naj ne gre na volišče brez dokumenta!

Kdaj bodo volitve?

Kakor znano bodo volitve v nedeljo, 28. novembra. Volilo se bo cel dan od 7. ure zjutraj do 6. ure zvečer.

Kdor pride po 6. uri zvečer na volišče, izgubi volilno pravico, in ne more več glasovati!

Vsi volilci imajo toraj dolžnosti, da pridejo na volišče čim prej, ali vsaj doopolne. To pa zato, da bodo lahko kontrolirali, kdo izmed njihovih prijateljev in znancev je že volil, ali pa še ne. Vse zamudnike in malomarneže je treba pripeljati na volišče, da bodo vsaj popoldne lahko oddali svoje glasove!

Posebne pozivnice ali volilne legitimacije se ne bodo izdajale. Zato pa je vsak dolžan, da pride sam in pripelje s seboj, kolikor mogoče veliko volilcev.

Za socialiste volilna dolžnost.

Volilne dolžnosti zakon sicer ne določa, vendar pa nam nalaga naša vest, naše strankarsko prepričanje in naša strankarska disciplina dolžnost, da pridemo 28. novembra vsi brez izjeme do zadnjega moža na volišče in to kolikor mogoče zgodaj.

Kako se voli?

Kadar komisija ugotovi, da je volilec vpisan v volilni imenik in da je on res tisti, za katerega se je izdal, ga komisija pripusti k volitvi.

En član volilnega odbora volilcu pokaže glasovalne škrinjice in mu glasno pove, katero stranko in katere kandidate predstavlja vsaka škrinjica.

Nato dobi volilec od komisije v desno roko malo krogeljico. Volilec perišče zapre in gre k škrinjicam. Z zaprto desnico, v kateri drži krogeljico, seže v odprto prve škrinjice in potegne iz iste zopet zaprto roko (pest). Potem seže v drugo škrinjico in zopet potegne iz nje zaprto roko. Tako seže volilec v vse škrinjice in mora seči v vse, ker tako določa postava. Šele, ko izvleče svojo roko iz zadnje škrinjice, jo odpre in pokaže komisiji, da nima več krogeljice v roki.

Ako bi hotel kateri volilec izvleči že pri prvi ali drugi itd. škrinjici odprto roko in tako s tem pokazati čuvarju škrinjice in zaupniku dotične stranke, da je on volil za njo, potem je tako postepanje kaznjivo. Vsak volilec je po zakonskih določilih primoran, da seže s pestjo (z zaprto roko) v vse škrinjice in šele ko izvleče roko iz zadnje, jo sme odpreti, prej to ni dovoljeno in je vsak tak poskus kaznjiv.

„Ta plava je ta prava!“

Kam boš spustil krogeljico

28. novembra?

Na Kranjskem v 4. skrinjico!

Na Štajerskem v 2. skrinjico!

V Ljubljani v 3. skrinjico!

„Ta plava je ta prava!“

Ako vas kdo nagovarja, da odprete roko prej, kakor ste sunili pest v odprtine vseh skrinjic, potem vas hoče dotičnik prevariti in goljufati. Takega človeka naznanite!

Volitev je popolnoma tajna.

Način volitve s krogeljicami garantira popolno volilno tajnost, tako da nihče ne more vedeti v katero skrinjico je volilec spustil krogeljico. Skrinjice so prevlečene z mehko podvlako in krogeljice so izdelane iz mehke, gumiju podobne tvarine, tako da je popolnoma izključeno, da bi mogel kdo slišati, v katero skrinjico je volilec krogeljico izpustil. Pad krogeljice ne povzroči nobenega odjeka. Zato se ni treba nikomur bati nikakih groženj in nikake maščevalnosti, ker nihče ne ve in ne more vedeti, kam je volilec krogeljico izpustil.

Krogeljice so vse popolnoma enake, krogeljice so iste velikosti in iste barve.

Volitve so popolnoma tajne in se ne daje begati!

Kako volijo pohabljenici?

Kdor zaradi telesne hibe ne more tako glasovati, kakor to predpisuje zakon, ima pravico pripeljati s seboj dobrega in zanesljivega somišljenika, ki opravi volilni posel namesto njega. Vendar pa mora biti navzoč tudi sam. To določbo so sprejeli v zakon zato, da se tudi invalidom in ostalim nesrečnim pohabljenecem zavaruje volilna pravica.

Noben invalid, noben pohabljenec naj torej ne ostane v nedeljo 28. novembra dom az izgovorom, da ne more voliti. Volitev je tudi njim omogočena.

ki se nas drže kakor klop in glavno je, da te obdržimo.“ — „Ja, ja — pa tudi teh, katere imenujemo kozle, ker slepo drviyo za nami ne bomo mogli obdržati, ker jih je Ribnikar v nedeljo na sestanku potegnil tako nesramno za nos, da bomo pred volitvami še te izgubili. Potem pa nam res ne ostane nič drugega kot stotisoči, katere smo izsesali iz ljudstva.“

Zagorje na pravi poti

V nedeljo bodo vrgli vsi pošteni delavci, uslužbenci, uradniki, obrtniki in mali kmetje, ki ljubimo kravico in hočemo red v državi in poštene naredbe, svoje krogeljice v četrto skrinjico, ker ta je naša! „Ta plava je ta prava“.

Kakor dosedaj vsepovsod, bodo tudi v nedeljo pokazali Zagorjani svojo pravo barvo ter pokazali vsemu svetu, da Zagorjani nismo in nečemo biti zadnji, temveč prvi med prvimi, ki kažejo drugim pot. U boj za „Narodno socijalistično stranko“.

Izmenjava ratifikacijskih listin.

Beograd, 23. nov. Izmenjava ratifikacijskih listin rapalske pogodbe se bo izvršila še koncem tega tedna. Posebni kurir našega zunanjega ministra je že odpotoval v Rim, da izroči našemu rimskemu poslaniku Antonijeviću po regentu in vseh ministrih podpisano pogodbo. Italijanska vlada zahteva, naj rimska zbornica prizna predlog glede ratifikacije nujnost, da se more izmenjava listin čimprej izvršiti.

Zagreb proti rapalski pogodbi.

Zagreb, 23. nov. Včeraj se je vršila seja mestnega zastopstva dr. Rittig je pozval mestno zastopstvo, naj da duška svoji žalosti radi sporazuma v Rapallu. V svojem govoru je omenjal, da ta mir ne more biti podlaga prijateljskim odnosjem med našo državo in Italijo, ker ni sad iskrenega sporazuma, temveč ga je diktirala sila potom mednarodnega političnega položaja, ker so s to pogodbo rešeni glavni pogoji za naše narodno gospodarstvo in državno življenje. Mestno zastopstvo protestira proti takozvanemu rapalskemu mirovnemu sporazumu, ter obljublja bratom, da jih mesto Zagreb ne bo nikdar pozabilo. Na poziv mestnega načelnika so se dvignili vsi mestni zastopniki s sedežev, ter s tem izrazili svojo žalost nad rapalskimi dogodki.

Rusko-Poljska pogajanja obnovljena.

Varšava, 23. nov. Listi javljajo iz Rige, da je Joffe Dembskemu predlagal, naj se zopet prične pogajanja. Predlog je bil prejet. Od ponedeljka se delo odsekov zopet nadaljuje.

Vrangel pride z armado in mornarico v Jugoslavijo.

Beograd, 23. nov. Za mesec december se pričakuje prihod generala Wrangla v Beograd. Z njim pride tudi del njegovih vojakov. V ruskih krogih sodijo, da bo general Wrangel odredil, naj pride rusko brodogradništvo, ki je bilo pod njegovim poveljstvom in ki se sedaj nahaja v Galipolu in Carigradu, v Split in Kotor. Namerava se osnovati rusko-srbsko parobrodno društvo, ki bo z Wranglovimi parniki vršilo obalno plovo v Jadrankem in Sredozemskem morju.

Razkol o Radičevi stranki.

Zagreb, 23. nov. Član glavnega odbora seljačke stranke poslanec Hrvoj je odstopil iz seljačke stranke. Ob tej priliki je naslovil odprto pismo na podpredsednika stranke, v katerem navaja razloge, ki so ga prisilili do izstopa. Ti razlogi so popolnoma politične narave. Hrvoj trdi, da se postopanje Radičeve seljačke stranke ne vrši več na onih temeljih, na katerih se je vršilo doslej.

Dnevne vesti.

Volilni dnevi za našo narodno obrambo. Dne 27., 28. in 29. t. m. bodo po celi Jugoslaviji zaradi volitev gostilne zaprte. Na ta način se bodo tisti, ki redno obiskujejo gostilne, pripravili precej kron. Posebno nedelje požro v Sloveniji stotisoče. Ako bi bili Slovenci tako zreli, kot so Čehi, bi brez poziva naklonili te neprostovoljne prihranke v narodne namene. Imamo polno krvavih potreb, ki bi jih rada izpolnila naša obrambna društva, kakršna so „Jugoslovanska Matica“, „Ciril-Metodova družba“, „Gospodarski Zvon“ itd., toda manjka jim denarja. Spomnite se teh društev omenjene tri dni.

Pragmatiziranje nepragmatičnega poštnega uradništva. Na odločno in solidarno zahtevo poštne organizacije se je ministrstvo vendar odločilo, da popravi krivico, ki se je godila nepragmatičnemu poštneju uradništvu napram uradništvu drugih resortov z isto in celo manjšo predizobrazbo. Z odlokom z dne 29. oktobra 1920 števil. 32591 ministrstva pošte in brzojava se ima takoj izvesti pragmatizacija ne pragmatičnega poštneju uradništva na podlagi § 52 službene pragmatike iz leta 1914 in uvrstiti v skupno D državnih uradnikov. Osnutek pragmatizacije razpošljemo vsem uradom. Zveza poštneju organizacij za Slovenijo v Ljubljani.

Vozni listi. Kerso vozni listi za železniške pošiljke popolnoma pošli, se je „Slovensko trgovsko društvo Merkur v Ljubljani“ odločilo z oblastvenim dovoljenjem izdati za prvo silo tovarne in brzovozne liste. Interesenti se opozarjajo, da sprejema društvo „Merkur“ naročila do 27. t. m. En vozni list stane brez kolekovine 50 vin. Denar za vozne liste in poštnino je poslani z naročilom vred omenjenemu društvu. Pri naročilih je natančno označiti posebej število tovarnih in brzovoznih listov. Z razpošiljanjem se prične prihodnji teden.

Slovenski Rdeči križ v Ljubljani sklicuje za 26. t. m. ob 17. uri v posvetovalnici Mestnega magistrata občni zbor. Temu občnemu zboru bo naloga določiti društvu pot za delovanje mirnega časa. Društvo bo skušalo v bodoče s pomočjo našega ljudstva poseči kar najglobljeje v socialno delovanje. Naše ljudstvo trpi pod krutimi posledicami svetovne vojne in v tej bedi je prepuščeno svoji usodi, vsled česar prosimo, da se tega občnega zbora, na katerem se bo skušalo organizirati delo v lajšanje ljudske bede, vsakdo udeleži.

Odgovorni urednik: H. Sever.
Tiska: Zvezna tiskarna v Ljubljani.

Kdo bo volil narodno socijalistično stranko?

Kdor je za izvedbo agrarne reforme,
kdor je proti klerikalcem,
kdor je proti kapitalističnemu zakonu o „redu in radu“,
kdor hoče manifestirati za naše Primorje in Koroško,
kdor je proti kapitalizmu,
kdor je proti draginji,
kdor je proti korupciji izvoznicarjem in verižnikom,
kdor spada med neposedujoče,

kdor je proti današnji blazni carinski politiki,
kdor je za konsolidacijo države,
kdor je proti izkoriščevalcem ljudstva,
kdor je proti avstrijakantom in petoliznikom Habsburga,
kdor je za pravično ureditev valute,
kdor je socialist,
kdor ljubi svoj narod,
kdor je za poštenje našega javnega življenja in za srečnejšo bodočnost našega naroda,

bo vsak volil narodno socijalistično stranko.

Dobrovoljci jugoslovanskemu narodu.

V kratkem se vrše volitve v našo ustavodajno skupščino. Ta šele bo postavila temelje naši državi.

Od sestave te skupščine je odvisno, bomo li imeli ono idealno domovino, katero smo imeli v mislih, ko smo se prijavi v legije, pripravljene žrtvovati zanjo vse, tudi najdragocenejše, kar moramo početi ujej na oltar; ko smo ostali pred sovražnikom v najtežjih časih, edino v mislih na njo, našo veliko, mogočno, bogato, srečno in enotno Jugoslavijo. Od te skupščine je odvisno, da zgradi jedrasto državo ali pa da vstvari iz naše zemlje več držav, ki bi bile med seboj v večnem prepričanju vsled plemenskih, verskih, gospodarskih in kulturnih razlogov.

Vse stranke so postavile svoje kandidate, hvalijo jih in napadajo protivne. Ali ti narod jugoslovanski, ne veruj vsem lepim besedam, nego glej njih programe, glej njih dosedanje delo in po tem se odloči i Ti, komu boš dal svoj glas. Glasuj! To je Tvoja pravica in Tvoja dolžnost. Treba, da pomagáš in podpreš one stranke, ki mislijo pošteno z našo domovino. S svojim možatim preiščenim nastopom, pa boš tudi udaril vse protidržavne struje, ki rujejo proti naši domovini in njeni bodočnosti. Avstrijakantstvo in separatizem treba, da izgubita po volitvah svoja tla!

Jugoslavijo imamo! Ali prav mnogo še ni, kakor bi moralo biti. Od Tebe jugoslovanski narod pa je odvisno, da jo urediš čimpreje in čim temeljiteje, nam vsem v blagor in lepo ter srečno bodočnost.

Zato pa: vsi na voliščel! Oddajte svoje glasove državotvornim strankam in samo s tem.

Odbor jugosloankih dobrovoljcev.

Pozor, volilni upravičenci!

Ljubljanski volilci, ki si niso na jasnem, kje imajo voliti, se lahko tozadevno informirajo v četrtek in petek ob navadnih uradnih urah v mestni posvetovalnici. Da ne bo nepotrebnih zmešnjav na dan volitve, naj vsakdo porabi to priložnost. Zlasti se to priporoča za one volilce, ki stanujejo ob stikih dveh volilnih okolišev, oziroma ulic, ki spadajo k dvema voliščema.

Politične vesti.

Zakaj tako pozno?

Zastopniki dr. Brezigarja se bodo baje danes popoldne zglasili v našem uradništvu. Gospod dr. Brezigar je pa že par dni v Ljubljani. Kaj ga tako davi, da do danes ni mogel do sapel?

Uredniki »Jutra« so zlezli pod klop!

Stučaj »begunca« (pred dunajsko sodnijo) in »siromaka« Brezigarja jih je proketo izdelal. Žerjav ima res povsod smolo, kjer se loti.

Pogovor v Zagorju.

Jojmene, jojmene kaj bo, kaj bo, je vzdihoval stric kapitalist proti svojemu prijatelju sotrpinu kapitalistu: „Vse ovce so nam ušle iz naše ograje. Slaba kaže!“

„Bodi potolažen“, mu je odgovoril prijatelj, „saj je še nekaj kozlov,